

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP
ISMERETTERJESZTÉS ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA KOLLÉGIUMA

Pályázati azonosító: 01108/02109

„PITYERI CINKE, SZÁLLJ MELLÉM...”

BESZÁMOLÓ
A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR
TERMÉSZETISMERETI GYERMEKPROGRAMJAIRÓL

2019-2020

„PITYERI CINKE, SZÁLLJ MELLÉM...”
BESZÁMOLÓ A BÁCS-KISKUN MEGYEI KATONA JÓZSEF KÖNYVTÁR
TERMÉSZETISMERETI GYEREKPROGRAMJAIRÓL

„Zúzmaradíszes szélmellény, szélmellény. / Pityeri cinke, szállj mellém, szállj mellém!” – Simai Mihály, Szegeden élő kortárs költő egyik kedves gyerekversének kezdő sorait választotta a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár gyerekeknek szóló 2019-2020 évi természetismereti játékaiknak, komplex foglalkozásainak.

Könyvtárunk hosszú évek óta foglalkozik környezeti neveléssel. Elkötelezettségünket jelzi, hogy kollektívánk negyedik éve nevelőszülője a Kecskeméti Vadaskert örvös medvéinek. 2019 októberében pedig az országos akcióhoz csatlakozva korosztályonként egy-egy fa elültetésére is sor került könyvtárunk épülete mögött. Az első fát az óvodások, a másodikat a kölyökolvasók, a harmadikat pedig a tinik ültették. A negyedik fa a felnőtteké, az ötödik az időseké, a hatodik pedig a Kárpát-medence könyvtárosaié lett. Az eseményen jelen voltak a határon túli könyvtáros vendégeink is.

A faültető ovisok

Tavasza minden fánk kilombosodott

Programsorozatunkat hagyományosan több elemből építettük fel. Népszerűek voltak az információgyűjtésre könyvtári búvárkodásra, épülő foglalkozásaink, sokan voltak kíváncsiak a témához illeszkedő könyvekre, filmekre, tudáspróbákra, a meghívott szakemberek érdekes előadásaira. Sorozatunk 2019 őszétől 2020 tavaszáig kínált értelmes elfoglaltságot a gyerekeknek, fiataloknak és a velük foglalkozó felnőtteknek.

Könyvtári foglalkozások

Könyvtárunkban rendszeresen tartunk tematikus foglalkozásokat az óvodás és iskolás csoportoknak. Lényegesnek gondoljuk, hogy a gyerekek folyamatosan gyakorolják a tanórán kívüli ismeretszerzést, fedezzék fel a tudományok közötti kapcsolódásokat, megbízhatóan tudják használni a természettudományos szakirodalmat, a kézikönyveket, határozókat. Mindezekre az iskolákban is vannak már törekvések, ezért a megerősítésre, a komplexitásra is törekszünk. Az

utóbbi hónapokban is változatos természettudományos témákat ajánlottunk az oktatási intézményeknek, akik szép számmal éltek is ezzel a lehetőséggel.

Legnépszerűbb témáink voltak:

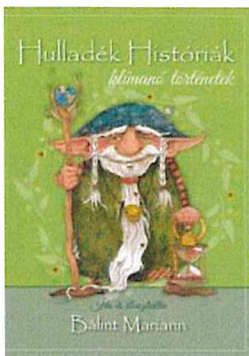
- Csudavilág – Velünk élő természet
- Gréta, a bálna – Környezetvédelemről gyerekeknek
- Kerek életfája, szép tizenkét ága... – A természet ritmusai óvodásoknak
- Zöldfülűek – Természetismereti játékok
- A vízipók házatáján – A vizek és vízpartok világa
- Az év élőlényei

Óvodások foglalkozáson való lapozgatása

Információkeresés az interneten

Több olyan forgatókönyvet készítettünk, amelyekben részletes foglalkozásleírásokat adtunk át könyvtáros kollégáinknak. Ezek közül Mindentbele Béla története több Bács-Kiskun megyei településre is eljutott: *Bácsszőlős – Bócsa – Csávolgy – Csávolgy – Csólyospálos – Dunatetőtlen – Érsekcsanád – Foktő – Harta – Jánoshalma – Katymár – Kecskemét – Kéleshalom – Kiskunfélegyháza – Kunbaja – Kunbaracs – Madaras – Miske – Rém – Szakmár*

Nyomozás a világhálón

Rendszeresen vártuk internetes információgyűjtési foglalkozásokra is a kisiskolásokat. A gyerekek természettudományos weboldallal ismerkedtek, játékos formában tanulták a keresési technikákat, lényegkiemelést, biztonságos internethasználatot, gyakorolták a szövegtérítést.

Folyamatosan kínáltunk természettudományos ismeretekre épülő internetes játékokat is. Ezek közül legnépszerűbb volt a Ne csak lógj a neten!, az Év élőlényei és a Kéktúrán a könyvtárban. Összesen 392 játékos tartott velünk.

Az év élőlényei - 2019

Gólyatöcs, sajnegy, havasi cincér, bronzos vargánya, magyar zergewirág és társaik hívják fel figyelmünket 2019-ben a természet szépségére, a biológiai sokféleségre, annak védelmére. Lássuk, ti mit tudtok róluk? Nyomozzatok ki a helyes válaszokat! A helyes megoldást beküldők között természetismereti könyveket sorsolunk ki.

A megfajítás határideje: 2019. október 6. 24.00 óra

1. Az év madara 2019-ben a gólyatöcs. Milyen népi neve ismert ennek az élőlénynek?

- ☐ vízi bika
☐ széki gólya
☐ bugyóka

2. Hol tölti a telet a gólyatöcs?

- ☐ Afrikában
☐ állandó madarunk
☐ Ázsiában

3. Milyen tárgy készült népen a sajnegy szárából?

- ☐ asztal, székek
☐ pipaszár
☐ hordó

4. Melyik két szín jellemzi a havasi cincér kültakaróját?

- ☐ fekete - kék
☐ sárga - fekete
☐ zöld - pros

Ne csak lógj a neten!

2019. október 4. - A velünk élő természet

1. Melyik madár a magyar természetvédelem szimbóluma?

- ☐ násztáncos Járó daru
☐ nagy kőcsag
☐ tűzok

2. Melyik állat az Aggteleki Nemzeti Park jelképe?

- ☐ foltos szalamandra
☐ tűzok
☐ vidra

3. Miért látható az uszodák minden üvegfelületén valamelyik ragadozó madár matricája felragasztva?

- ☐ Mert szép, esztétikus látvány
☐ Mert elriasztja a madarakat, attól, hogy nekirepüljenek az üvegnek
☐ Mert már az uszodáknak csak madár-mintás üveget adnak el

4. Melyik állat szerepel a WWF logójában?

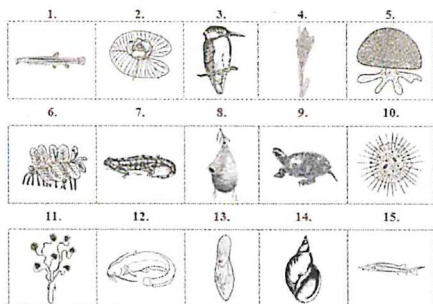
- ☐ csimpánz
☐ panda
☐ jegesmedve

Cseppecske / Cseptől az óceánig – 2020

2020 márciusában 15. alkalommal került megrendezésre a Víz világnapja alkalmából a Cseppecske és a Cseptől az óceánig játékunk. A kialakult járványhelyzet miatt most több volt az egyéni játékosunk, ám a nagyobbak, akik gyakorlottabbak a virtuális kapcsolattartásban most is eredményesen dolgoztak együtt csoportokban is. Összesen 123 játszótársunk fejtette meg a vizes élőhelyekhez kapcsolódó fejtörőinket.

KI KICSODA?

Nézzétek meg figyelmesen az ismerős állatokról készült rajzokat! Felismeritek ezeket a növényeket és állatokat? Találjátok ki, hogy melyik képecskéhez melyik elnevezés tartozik!

Az élőlények:

bárkaállatka – dévérkeszeg – édesvízi hidra – erdei pajzsika – foltos szalamandra – függőcinege – jégmadár – kanalasgém – kecsge – kék meztelenecsiga – leősharcsa – mocsári teknős – nád – nagy mocsárcsiga – orvosi pióca – papucsállatka – réti csik – rucaöröm – sugaras napállatka – virágostoros – vízitök

HALRÓL HALRA

A táblázatban állatok rejtőznek. Válogassátok ki közülük a *halakat*! (Segítségül eláruljuk, hogy a 12 hal neve összesen 49 szótagból áll.)

A	BO	CSA	CSA	CSE	FE	GE	GE
GU	HAI	HAL	HAR	HAR	HOL	HU	JÁ
KA	KE	KE	KES	KO	KÖ	KUKK	KUL
KUS	KÜL	KÜSZ	LÁ	LANCS	LE	LE	LI
LÓ	LÓ	LÖN	MÓ	MUR	NAP	NEK	NYOS
OR	ÖK	PÁN	PE	PI	PI	PÖC	RÓ
RÜ	SÓ	SZEG	SZEL	SZI	SZIL	TE	TÓ
TOS	TÖR	TÜS	U	ÜR	VA	VA	VAR

Barátunk a természet

A Barátunk a természet országos természetismereti játéksorozatunk 2019 őszén indult. A tanév során levelezős formában zajló vetélkedő résztvevői a hazai növény- és állatvilágra, földrajzi, néprajzi ismeretekre vonatkozó fejtörőket oldottak meg, tájegységekre bontva. Ezt egészítették ki a gyerekek fantáziáját előcsalogató, alkotásra ösztönző tevékenységek. Valamennyi feladatsor három változatban készült, a résztvevők életkorához igazodva: 3-4., 5-6. illetve 7-8. osztályosoknak.

CSIGÁK FOHÁSA

Add meg nekünk a gyorsaságot, hogy végre átérhessünk az út túlsó oldalára!

Könnycs a terhen, mert a ház cipélése megerőltető, a hátfájás szörnyű kínjától szabadíts meg minket!

A vegetáriánus életmódot üzd el életünkben, vágyunk a hús után, de soha el nem érhetjük.

Adj nekünk szempillákat, hogy a párház idején sűrűn verdessük csigatársainkra!

Adj nekünk legalább négy lábat, mert a nyálkától állandóan felfázunk. Szeretnénk szárazon járni!

Kegyes természetanyánk hallgass meg imánkat!

(„Vákvargyuskák” – Pusztaszer)

TRÉFÁS NÖVÉNYLEXIKON

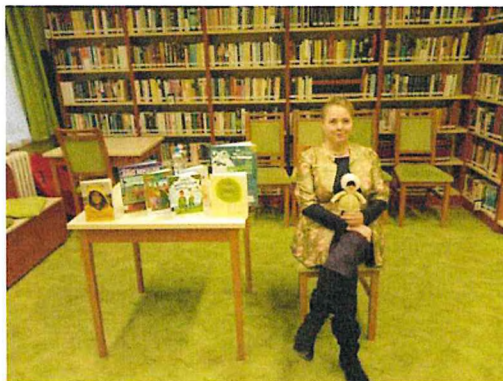
Bajuszvirág

A virág alján bajusz alakú szirmok vannak, amivel meg tudja csikizni a szomszédait. Latin neve: Bajuszusz csikiszusz.

Előadások, könyvbemutatók

Előadásainkon meghívott szakemberek közreműködésére számítottunk. **Paulovkin Boglárka** meseíró, illusztrátorral a vízpartra látogattunk, miközben a katicabogár elveszett pöttyeit kerestük. Ez a találkozó az 1-2. osztályosokat vezette be a vízvilág rejtelmeibe. **Gévai Csilla** azok közé a kortárs meseírók/illusztrátorok közé tartozik, akiknek szívügye a környezeti nevelés. Sajátos eszközeivel, a mesék és a rajzok nyelvén hívja fel a figyelmet égető kérdésekre, a gyerekek számára is betartható javaslatokat megfogalmazva. Örülünk, hogy könyvtárunkban több gyerekcsoport is részesülhetett ebben az élményben.

Gévai Csilla meseíró/illusztrátor a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár fiókkönyvtárában

Hajdú Zsanett érdeklődő közönsége

Lim-lom mese a Katona József Könyvtárban

Hajdú Zsanett biológus a trópusokra kalauzolta a 3-4. osztályosokat. A vetített képes, interaktív előadáson saját fotók, videók felhasználásával ébresztette rá a gyerekeket arra, hogy a távoli tájakon történő események, környezetkárosító tevékenységek hatása bizony túlnyúlik a kontinenseken.

Évek óta együttműködő partnerünk az Esztergomi Környezetkultúra Egyesület. Saját fejlesztésű **Bogárháton** projektje több elemből tevődik össze, igazodva a természet ritmusaihoz, aktualitásokhoz: *Gerzson, a ganéjtúró házassodik; Bogárréti karácsony; Muslinca Ica és a must.* Ezek az interaktív bemutatók a rovarvilág csodáit hozzák közelebb a gyerekekhez, a környezettudatos nevelés szerves részeként. Fontos kiemelni, hogy a mesébe ágyazott ismeretanyag szakszerű, könnyen befogadható, a nagyméretű, élethű állatok pedig bővítik a fajismeret. A bogármeséket a következő településeken élvezhették a gyerekek: *Ballószög – Borota – Császártöltés – Dusnok – Fülöpháza – Fülöpjakab – Géderlak – Harta – Homokmégy – Kunfehértó – Pálmonostora – Sükösd – Tabdi*

Tabdi

Fülöpháza

Fülöpjakab

Pálmonostora

Foglalkozásaink, játékaink résztvevőinek a jutalomkönyvek mellett információs könyvjelzőket készítettünk. Ezekre a gyerekrajzok mellett játékosításaink szöveges alkotásai kerültek. Ezzel nem csupán a hazai életközösségek tagjait igyekeztünk népszerűsíteni, de felhívtuk a figyelmet könyvtárunk portáljának természettudományos ismereteket és fejtörőket tartalmazó, Zöldike oldalára is.

KECSEGE

Becsés nevem, mely eszperente nyelven ered,
kecsge. Fejem eleje hegyes, testem kecses.
Fejem keskeny, hegye felfele mered, mellyel meredek helyen
keresem eledelem. Cserepes veretem szeretem, csendesen kellettem.
Mederben lefele szerves eledelem elevenen benyelem. Telente testemet elrejttem, esetleg veresen
kecsgetetve sejtetem. Nem szennyezett levekben kereshetsz engem. Gyermekem serege Fekete-
tenger fele megy, de elterelem, mert egy rendes kecsge verembe eredve, lecsendesedve telel.

bacstudastar.hu/zoldike
Kecskemét, 2020

NAPPALI PÁVASZEM

Reggel, este rengeteget repkedek. Szememmel nem
lesek! Pettyre pettyet tettem, ez lett szemem.
Gyermekem neve: pete. Eleget rettegek: meg ne
egy-e egy fecske! Testem rengeteg szervet rejt. Egy
szervemmel édes nedveket szedegetek. Ezt eszem,
mert kedvencem e remek csemege.

bacstudastar.hu/zoldike
Kecskemét, 2020

FEHÉR GÓLYA

Egót szel e pelyhes, természetes
egyed. Embernek gyermeket
jelez. Melegben fejek felett
messze fellegekben kereng.
Kelepel - ehhez feje veres
szerkezete kell. Fent, emelen
teremt egy meleg helyet
gyermeknek. Ember s neje
etet, nevel.

Szeme se rebben lesben, ele-
dele eleven. Brek - felel egy
egyed, melyet lenyel. Telente
messze lebben kellelmes,
melegebb helyekre. Gyer-
mekversekben szerepel.

bacstudastar.hu/zoldike
Kecskemét, 2020

A Katona József Könyvtár munkatársai – együttműködő partnerek, önkéntes segítő szakemberek közreműködésével – hosszú évek óta vállalkoznak arra, hogy apróbb-nagyobb gyerekeket játékok, beszélgetések, tudáspróbák sokaságával a természet felfedezésre, megóvására, új ismeretek szerzésére és csendes szemlélődésre biztassanak. A Pityeri cinke szállj mellém sorozatunkban sem történt ez másként.

Köszönjük a megvalósításhoz nyújtott támogatásukat!

Kecskemét, 2020. május 29.

 Ramháb Mária
 megyei könyvtárigazgató
 fotanácso

Sikeres feltöltés

NKA pályázati beszámolók

NKA pályázati beszámolók

Intézmény, Pályázat címe, azonosítója

Keresés

2015

2016

2017

2018

2019

2020

Hírek

Adatbázisok

Rólunk

Közreműködők

Kapcsolat

GY.I.K.

https://hungaricana.hu/hu/nka-palyazati-beszamolok/2020/

HU 15:31 2020.05.29